I

10 flor.

prawo

Zbiór procesów ~~29~~ 38
z 18. wieku

1. Tyszkiewicz — Siesicki.
2. Dowgiałło — Ptaszowicki,
3. Chmara — Wołodkowicz.
4. — —
5. Kostrowicki Szaniawski — Hornicki.
6. Sapiński — Piaskowski.
7. Hornicki —. Piaskowski,
8 — — Korzeniowski.
9 Szaniawski — Hornicki,
10 Potocki — Sorok.
11. — —
12 Worenczyński — Musnicki
13 Staniewicz — Kamedulski.
14 Chmara — Przeradowski.
15 Gostawski — Rymsza.
16 Chmara — Przeradowski.
17 Radziwiłł — Hilzen.
18 Hylzen — Radziwiłł.
19 Baryłkowski — Dziedzinka.
20 — —
21 Jankowski — Baryłkowski.
22 — —
23 Bychowiec — Chodkiewicz
24 Matuszewicz — Bychowiec
25 Strzecki — Korsak.
26 Korsaki.
27 —
28 —
29 —
30 — Sugintowa — Dowsin
31. Zaborowski — Grzymała. Lubański
32 — —
33. Tomaszewicz — Poryna. Odachowski
34 Łączyński — Sulatycki.
35 Beklewscy — Porecko.
36 Orzeszkowa. Wysłoiuch
37 —
38 —

Bibliothek
Jagellonis
Univer

KRAKAU
KRAKÓW

JW. JP. Józefa Tyszkiewicza Woiewody Smolen: Opiekuna a JW. Eufrozyny Tyſzkiewiczowny Starościanki Gietań: małoletniey Aktorki.

z WW. Sieſickimi Woyſkimi Wilkomirſkimi.

We dwóch częściach.

Część pierwſza puncto 1mo złoży dowody na poſſeſſyą JW. Starościanki Gietań: Dóbr Surdegi w Ptcie Wilkomir: leżących. *Puncto 2do.* przeświadczy o wybiciu Starościanki Gietań: z ſpokoynego jey dzierżenia. *Puncto 3tio.* położy ſłuſzną a to prawną konkluzyą, co ma zyſkać wybita; a czym ma być karany wybijaiący z poſſeſſyi.

Co do pierwſzego punktu.

Żebyli dziedziczącemi Dobra Surdegi JWW. Kazimierz y Anna Tyſzkiewiczowie Sttwie Gitań: rodzice W. Stnki Giet: nie ſkładą wprawdzie taż Starościanka Gietań: na dowod dziedzictwa Dokumentow hæreditatis Rodzicom, a po nich ſobie ſłużących: bo będąc z maiątku nieprawnie wyzuta; zarazem z Dokumentow w Dobrach pozabieranych pozbawioną zoſtała.

Ani rzecz dziſieyſza do proby Jey poſſeſſyi niewyciąga Dokumentow dziedzicznych; bo o dziedzictwo z rodzicami ſprawy niemaiąc, by też kto chciał obiekcyą dziedzictwu czynić, nie mogłby ſprawy popierać wedle brzmienia Ar: 8. z Roz: 6. z Sukceſſorką małoletnią do doyścia jey lat zupełnych.

Lecz że będąc dziedzicami byli zarazem dzierżącemi actu Dóbr Surdegi JWW. Staroſtowie Gietań: rodzice JW. Starościanki.

Same ſtrony przeciwney Dokumenta od pierwſzego aż do oſtatniego zupełnym tey prawdy ſtaią ſię przeświadczeniem.

Ktore biorąc od JWW. Staroſtow Gietań: zabeśpieczenia ſumm ſwoich na tychże Dobrach Surdegach Sieſiccy żądali.

1768. Apryla 10. dnia Dokument titulo zaſtawny, punkta do niegoż y karta do Jenerała: zupełne o poſſeſſyi Sttwa Gietań: daią świadectwo. *Czytać one.*

Za którym procent trzyletni do Roku 1771. y część kapitału, to ieſt

pitału, nie żądaiąc Surdegi poſ-
przyrzekli. *O czym*
ſickich złożona aſſekuracya nie-

ilności,
ſłanym
. anti-

cipative oſmym procentem kontentowawſzy ſię poſſeſſyi Surdeg: Dóbr znacznych iako nigdy niemiał ſobie poſtąpionych; tak nie żądał y żądać niemogł nad proporcyą ſummy reſtuiącey. *Na dowod.*

1771. Mar: 28. liſt JW, Staroſty Gietań: przez WW. Sieſickich akceptowany y przez nich reprodukowany *czytać.*

Z czego zupełnie wywiązuie ſię że JWW. Sttwie Gietańſcy byli ſami w poſſeſſyi Surdeg, a przez prawo śmiertelności y natury na teyże poſſeſſyi Surdegach Córkę ſwą Stnkę Gietań: z opiekunami Jey naybliżſzemi JWW. Wojewodami Smo!: zoſtawili.

Nie czyniła Starościanka Gietańſka intrommiſſyi y naturalny Jey Opiekun JW. Woiewoda Smoleń: lecz nie utracili przezto ſpadłey prawem natury poſſeſſyi.

Gdyż Konſt: 1576. volumine 2do folio 941. Sukceſſorow bez intromiſſyi znać każe za aktualnych poſſeſſorow.

Intromiſſya zaś z ſtrony W. Sieſickiego Woy: Wiłkom: złożona przecinać teyże poſſeſſyi JW. Starościanki Gietań: ani do zwrotu poſſeſſyi ſtać niemoże na przeſzkodzie.

Raz iako bez żadnego nabytego prawa, a tym ſamym przeciwko Konſt: 1576. bezprawnie czyniona.

Powtóre że nieczyniona za prawem zaſtawnym y czyniona być niemogła, raz: że przed terminem procentowaney do Roku 1772. ſummy, drugi raz że W. Woyſki przed wlewkiem prawa zaſtawnego procentowanego w Ru. 1772. Apr: 10. od Staroſty Dawlun: wźiętym nullo iure intromittował ſię.

Potrzecie że będąc pretenſorem za procederem Ru. 1770. w produkcie pokładanym do Dóbr Starościanki Gietańſkiey niemógł być opiekunem; a przeto ani iako opiekun będąc pretenſorem, ani iako pretenſor, niemaiąc konwikcyi doſtarczaiącey bezprawnie tąż Intromiſſyą przecinać poſſeſſyi Starościanki Gietańſkiey niemógł.

Y niebył za tąż intromiſſyą w poſſeſsyi W. Sieſicki, tak ſama o ſobie taż Intromiſſya daje wiedzieć, gdy piſze: nilquidquam dalſzey arędowney tenucie za prawem Staroſty Gietańſk: ipſo facto Staroscianki Gietań: poſsesſyi derogando.

1771, Xbra 16. dnia intromiſsyą W. Sieſickiego czytać.

Owſzem nie proſzony W. Sieſicki w teyże intromiſsyi bezprawney y bezpoſseſsyonalney rekognoſkował ſamojedną W. Starościankę Gietańſką za Aktorkę y poſseſsorkę, umieſzczaiąc ſiebie pod tytuł zewſzech miar nieprzyzwoitey opieki.

Ani może W. Woyſki tymże tytułem nieprawney opieki ſzukającym zaſtanawiać ſądu od zwrotu poſſeſſyi; gdy on nie z Starościanką jako opiekun, lecz przeciw Starościance y Opiekunowi Jey JW. Wojewodzie ponabywawſzy wlewki na uciążenie ſubſtancyi dziecinney utworzył proceder, a tym ſamym odſtąpił tytułu opieki bez-

prza-

prawnie w intromisſyi umieſzczonego, y wyznał w zapozwach y produktach, za legalnego Opiekuna JW. Wojewodę Smoleńſkiego w ſpolnym Starościankę z Wojewodą umieſzczając procederze, a przeciwnym ſiebie kładąc.

Nie wſzedł więc do poſseſsyi Dobr Surdegi jako Opiekun W. Woyſki y nie exekwował opieki, kiedy ani o Starościance wiedzieć niechciał, ani jey ſubſtancyi przez rożne oſoby zaiechaney niedochodził, y teraz w dochodzeniu z nią niepiſze ſię.

Y nieſprawił ſię według art. 4. z Rozdz. 6. kiedy jey ſubſtancyi ruchomey nawet nieregeſtrował, nie z inwentował, owſzem z krzywdą oney poſtępując z naturalnemi Opiekunami, ani pokrewnemi według reguły tego prawa nieznoſząc ſię, wyzuł z majątku, obarczył wlewkami y przeciwnemi procederami, ſubſtancyą z Dokumentow y ze wſzelkiey w dyściu krzywdy ſpoſobności pozbawił.

Y ſam ſiebie W. Woyſki z tytułu mniemaney opieki, a nigdy wedle prawa nie exekwowaney za niezdolnego do weyścia w poſseſſyą oſądził gdy w Rok po pierwſzey intromiſsyi za nabytym wlewkiem niepoſſeſſyonalnym zawſze procentowanym nie już jako Opiekun, lecz jako pretenſor bez konwikcyi circa expulſionem ſam na ſiebie uczynił intromiſſyą powtórną. Z czego.

PUNKT 2gi.

O udzielaney prżeświadczy expulſyi.

Do w wiązywania w poſſeſſyą nielada zapiſu, ale zapiſu potrzeba przyznanego tak konkluduje art. 6. z Rozdz. 7.

Powtóre trzeba intromiſſyi w czaſie ſprawienia onego za wezwaniem Jenerała od ſamego Aktora, tak mieć chce Konſt. 1576. volumine 2do folio 940.

Potrzecie trzeba inwentarza jak wiele ma poſiadać, y jak wiele ma użytkować, za procent od tey ſummy, gdy w poſſeſſyi ich nawet urzędowych nic nad podanie użytkować niedozwala, czytać art. 98. z Rozdziału 4.

A tu wzrwocić ſię do owych W. Sieſickiego inſkrypcyi titulo zaſtawnych w gorze wymienionych, ale żaden z nich nieprzyznany, żaden przez Aktora nie intromittowany, poſseſsyą nielegalizowany przy żadnym inwentarzu niebyło y niema.

A wſzyſtkie poſpołu na iedną ſummę w części znaczney nad płaconą y procentowaną. *Jako ſame oſobie daią świadectwo. Widzieć y czytać one.*

Nieczas był zaiezdżania po śmierci JW. Stty. kiedy za życia onego nieobeymowano: ale czas był pozywania Sukceſſorkę y prawem dochodzenia, tak naucza Art: 18. z Roz: 7. iż za przypozwaniem, Sukceſſorowie tylo o iściznę odpowiadać maią. A od ſowitości ſzkod y nakładow prawnych wolni zoſtaią:

Tym ſamym niedozwala bezprawney konwikcyi Sukceſſorom za dług Anteceſſorow gwałtem odeymować poſſeſſyi, y zaieżdżać Dóbr wedle upodobania ſwoiego, kiedy przypozywać ſukceſſorow dyſponuie podobnieſz Art: 8. z Roz: 6. y przez Opiekunow odpowiadać.

Bo iżby powſzechne śmiertelności prawo otwierało drogę pretenſorom

 dopo-

do posiadania bez prawa maiątkow, ani prawo ludzkie ani prawo Boskie w żadnym Artykule tego niedozwoliło.

Przeciwnie że przez śmierć sukcessorowie do spadkow wstępuią y possessorami takiemi staią się w iakim antecessor zemrze.

Tak naucza Art: 17. z Roz: 3, y dalsze prawo.

Wspak poszedł W. Sieficki przeciwko tym wszystkim prawom niepozywaiąc Sukcessorki y Possessorki Dobr JW. Staroscianki Gietań: y Jey Opiekunow, owszem nierespektuiąc ani na prawo, ani na stan Jey osierociały na ostatni ucisk y znękanie małoletniey Staroscianki z dobraną kompanią naiachał na Dobra jey, wybił z possessyi y z spokoynego dzierżenia po Rodzicach na nią spadłego, expulsyą w Ru. 1772. Apr: 21. d. udziałał, y przy takiey expulsyi nieprawną dla siebie uzyskał Intromissyą, w dowod.

1772. Maia 7. dnia Process nomine JW. Staroscianki in assistentia JW. Wojewody Opiekuna na W. Sieckiego Coram actis Grodu własnego Wilkom: zaniesiony czytać.

PUNKT TRZECI Na konkluzyą reindukcyi.

Ar: 92. z Rozd: 4. in verba; *Też ustawuiem, ktoby kogo gwałtownie, bez prawa wybił z spokoynego dzierżenia, z Dworu, z paszni dworney &c. y sobie przywrócił imienie, Ludzie, za prawem przyrodzone dzierżące &c.*

Loco 2do a gdzieby strona obwiniona przyznawszy się do dzierżenia tego imienia, abo Ludzi, powiedziała to; że on żałobnika z tego oco on żałuie, tego niewybiiał, ale, to dzierży za prawem jakim słusznym, y chciałby to iakim prawem, chociaż y na piśmie pokazać; tedy przecie tey stronie odporney niema być na wywod dawano, ale żałobna strona ma ku dowodu przypuszczona być, y dowiedzieli bądź pismem iakim &c.

Loco 3tio tedy to, z czego był wybit. Sąd mu za razem w dzierżenie, y ktemu gwałtu 12. kop groszy skazać ma: poty słowa Statutu Konst: coron: 1764. R. tit. Dylacie w te słowa: in causis facti według Statutu prawa oraz Konstytucyi 1699. de expulsionibus: postanawiamy, aby każdy Sąd we wszystkich expulsionum sprawach a sola reinductione zaczynał, nieużyczaiąc expulsoribus żadnych prorsus dylacyi, apellacyi, dobrodzieystw prawnych, excepta sola, & unica dilatione Copiarum spraw wszystkich, y to in spatio reinductionis, calculationis, verificationis, inquisitionis, seu comportationis reddendarum

Może powiedzieć, że o expulsyą y o działaną przyniey intromissyą JW. Staroscianka Gietańska, ani Opiekunowie jey w czasie prawem opisanym nie pozywaią ipso facto, przez dawność czas mowienia o reindukcią utracili.

Bynaymniey niezamilczała czasu, kiedy przed dawnością Ziemską Konst: 1775. z Possessorami gwałtownemi na rozsądek dzisieyszey sprawy u stanow Rzpltey: ziednała przed zayściem dawności Ziemskiey do lat 10- determinowaney;

Y chocbyteż dawność Ziemska zaszła, stać niemogłaby na przeszkodzie Reindukcyi małoletniey Staroscianke, tak konkluduie Art: 45. z Roz: 3, *czytać.*

Czy-